

Nr 62.

Ankom till riksdagens kansli den 2 juni 1919 kl. 6 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 15 § 4 mom. i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.
(2:a avd.)

Närvarande: Herrar Källman, Röing, Ollas A. Ericsson, Wijk, Antonsson, Bäckström, frih. Fleming, Rosén, Vennersten, Månsson i Hagaström,* Rune, Olsson i Kullenbergstorp, Nilsson i Kristianstad,* Neess, Broman, Westrup, Öhngren,* Bökelund, Olsson i Ramsta och Uddenberg.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 167, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, föreslår herr *Nilsson* i Kristianstad, »att riksdagen måtte besluta, att 15 § 4 mom. i förordningen av den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skall erhålla följande ändrade lydelse:

4 mom. För taxering eljest erforderlig uppgift skall, då begäran därom framställes, lämnas av vederbörande ämbetsverk eller inrättning; och äga härförutom ordförande i taxeringsnämnd och kronans ombud hos prövningsnämnd att taga del av sådana hos domare eller domstol förvarade handlingar, som i beskattningsavseende kunna tjäna till ledning, *ävensom att av enskilda, verk eller bolag, i vilkas verksamhet ingår inlåning från allmänheten, på skriftlig anfordran erhålla uppgift angående viss skattskyldigs ränteinkomst.*»

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Vid olika tillfällen hava förslag framställts därom, att bankinrättningar m. fl. borde åläggas uppgiftsskyldighet beträffande beloppet av insättarna gottgjorda räntor.

Historik.

I en vid 1913 års riksdag väckt motion, II: 76, av herr *Eriksson* i Grängesberg, föreslogs sådan ändring i taxeringsförordningen, att banker och andra sammanslutningar eller enskilda personer, som mot ränta emottoge penningar till förvaltning, ålades att till taxeringsmyndighet lämna uppgift å beloppet av varje insättares under föregående år uppburna ränta.

Bevillningsutskottet anförde härom bland annat: Det torde kunna antagas, att genom den föreslagna åtgärden statens och kommunens skatteintresse skulle i många fall främjas. Huru önskvärt detta i och för sig vore, syntes dock förslaget förverkligande möta allt för stora praktiska svårigheter. Sålunda skulle uppgiftspliktens fullgörande åsamka särskilt de större penninginrättningarna med deras tusental av insättare ett synnerligen betungande besvär. Det med motionen avsedda syftet hade emellertid syntes utskottet kunna väsentligen tillgodoses på enklare sätt, nämligen så, att penninginrättningar och enskilda, som av allmänheten emottoge medel till förräntande, förklarades skyldiga att på skriftlig anfordran av taxeringsmyndighet, närmare bestämt taxeringsnämnds ordförande eller kronans ombud hos prövningsnämnd, uppgiva viss skattskyldigs ränteinkomst. Därigenom vunnnes möjlighet att i fall, där deklarant misstänktes hava lämnat oriktig eller ofullständig uppgift, kontrollera denna.

I anslutning härtill föreslog utskottet viss ändring i taxeringsförordningen. Förslaget bifölls av andra kammaren, varemot första kammaren godkände en av två ledamöter avgiven reservation, gående ut på avslag å såväl motionen som utskottets förslag.

Frågan återkom vid 1915 års riksdag i en av herr *Johansson* i Brånalt väckt motion, II: 113, i anledning varav bevillningsutskottet förnyade sitt år 1913 framställda förslag, dock med reservation av fyra ledamöter, som yrkat avslag. Första kammaren följde reservanternas, medan andra kammaren biföll utskottets hemställan. Frågan hade alltså ånyo fallit.

I en vid 1918 års lagtima riksdag framlagd proposition, nr 283, angående vissa ändringar i taxeringsförordningen, lämnades förslag bl. a. om tillägg i 11 § berörda förordning av följande föreskrift:

»Styrelse för bankbolag, sparbank eller annan penningförval-

tande inrättning ävensom enskild man eller handelsbolag, som yrkesmässigt driver bankrörelse eller liknande verksamhet, är skyldig att efter anmaning lämna uppgift om namngiven skattskyldigs räntekomst från den penningförvaltande inrättningen, personen eller handelsbolaget ävensom om beloppet av den skattskyldiges inestående medel vid viss angiven tidpunkt.»

Detta förslag motsvarade i sak om ock ej i form de ovan nämnda motionärernas syfte och gick ett steg längre, för så vitt som uppgiftsskyldighet skulle föreligga även beträffande skattskyldigs inestående kapital.

Genom föreslaget tillägg i 23 § 3 mom. samma förordning skulle hithörande uppgifter få samma skydd mot offentliggörande som deklARATIONERNA. Enligt vad i propositionen uttalades, borde ett motsvarande tillägg sedermera införas i tryckfrihetsförordningen.

Bevillningsutskottet tillstyrkte Kungl. Maj:ts berörda förslag, varemot sex ledamöter reserverade sig. Andra kammaren biföll utskottets förslag och första kammaren reservationen. Efter det sistnämnda kammare förkastat av utskottet föreslagen proposition för gemensam votering, förföll frågan.

Föreliggande motion har icke anknutits till Kungl. Maj:ts ovan berörda förslag, utan har motionären återgått till den form för frågans lösning, som man tänkte sig vid densammas tidigare behandling. I vad mån det äldre förslaget skulle äga företräde har motionären ej angivit.

*Utskottets
yttrande.*

Vad själva saken beträffar, saknar utskottet anledning att frånträda den ståndpunkt utskottet intagit vid de tre föregående tillfällena. Utskottet anser alltfört den föreslagna uppgiftsplikten bilda en ej oviktig länk i kedjan av de åtgärder, som behöva tillgripas för ernående av ett effektivt taxeringsresultat.

Emellertid gäller numera, enligt den lydelse 1 § i lagen om bankrörelse erhållit genom lagen den 26 juni 1918, som trädde i kraft den 1 juli samma år, att bankrörelse får här i riket bedrivas av, utom riksbanken, allenast bankaktiebolag och solidariskt bankbolag. Med bankrörelse förstås åter varje »verksamhet, i vilken ingår inlåning från allmänheten på räkning, som av bank allmänligen begagnas». Enskild man eller handelsbolag, som minst två månader före den nya lagens ikraftträdande drivit bankrörelse, får fortsätta därmed till utgången av år 1920. Om synnerliga skäl äro förhanden, äger Konungen medgiva, att rörelsen jämväl därefter

må tillsvidare fortsättas. Den sålunda genomförda inskränkningen i rätten att yrkesmässigt bedriva inlåning medför, att, praktiskt taget, det förevarande spörsmålet icke vidare är aktuellt i fråga om enskilda personer och handelsbolag. Utan olägenhet lär man nämligen kunna bortse från de fall, som bero av ovanberörda övergångsbestämmelser, och som i varje händelse efter slutet av 1920 torde bliva mycket sällsynta.

De farhågor, som kunna hysas beträffande förslaget om ifrågasvarande uppgiftsplikt, torde huvudsakligen hänföra sig till banksekretessen. Det får dock anses uteslutet, att någon formell konflikt skulle uppkomma med banklagens regel i 258 §: »Enskildas förhållanden till bankbolag må ej i oträngt mål yppas». Om oträngt mål kan ju nämligen ej bliva tal i ett fall av förevarande art. Ser man åter till sakens reella sida, lär risker för ett obehörigt blottande av affärshemligheter på denna väg ej vara synnerligen nämnvärd, särskilt om, i enlighet med fjolårets proposition, genom tillägg i 23 § taxeringsförordningen och å vederbörligt håll i tryckfrihetsförordningen, åt hithörande uppgifter gives samma skydd mot offentliggörande, som tillkommer de skattskyldigas deklARATIONER.

Jämväl i fråga om platsen för huvudstadgandet och dettas formella lydelse synes Kungl. Maj:ts förslag förra året böra tjäna till ledning. En föreskrift av det innehåll i huvudsak motionären föreslagit bör alltså upptagas i 11 § taxeringsförordningen i stället för i 15 §, och även avfattningen torde böra lämpas efter fjolårets förslag. Enligt vad ovan erinrats, bör föreskriften dock ej omfatta enskilda personer eller handelsbolag.

I överensstämmelse med vad utskottet ovan yttrat om behörigt skydd för de utlämnade ränteuppgifterna, finner utskottet ändamålsenligt, att ett tillägg göres i 23 § 3 mom. taxeringsförordningen av nedanstående lydelse, ävensom att sådan ändring i tryckfrihetsförordningen kommer till stånd, att uppgifterna erhålla samma skydd mot offentliggörande, som åtnjutes i fråga om skattskyldigas till ledning för egen taxering lämnade uppgifter. Med hänsyn till behovet av att berörda skydd snarast möjligt får avsedd fullständighet, torde det kunna förväntas, att förslag till omfördämd ändring i tryckfrihetsförordningen varder av Kungl. Maj:t framlagt för riksdagen, så snart det lämpligen låter sig göra.

Slutligen vill utskottet erinra, att utskottet jämväl i sitt betänkande nr 60 i anledning av propositionen nr 259 tillstyrkt viss

ändring i 11 § taxeringsförordningen, varvid utskottet emellertid gjort förbehåll för den ändring i samma paragraf, som riksdagen kunde besluta i anledning av förevarande motion, samt uttalat den förutsättningen att, för den händelse riksdagen skulle bifalla båda ändringsförslagen, besluten härom skulle komma att av riksdagen anmälas i en och samma skrivelse till Kungl. Maj:t.

På grund av det ovan anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av herr Nilssons i Kristianstad förevarande motion, II: 167, måtte besluta, att i 11 § samt 23 § 3 mom. i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skola upptagas nedan angivna tillägg att gälla från och med den 1 januari 1920:

11 §.

Till ledning — — — — —

— — varje grupp av uppgifter avser.

Styrelse för bankbolag, sparbank eller annan penningförvaltande inrättning är skyldig att efter anmaning lämna uppgift om namngiven skattskyldigs ränteinkomst från den penningförvaltande inrättningen.

23 §.

3 mom. Vad i 1 och 2 mom. är sagt om deklaration, gäller även beträffande annan av skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning, så ock i tillämpliga delar i fråga om sådan uppgift, som jämlikt 11 § lämnats rörande skattskyldigs ränteinkomst från penningförvaltande inrättning.

Stockholm den 2 juni 1919.

På bevillningsutskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.

Reservation

av herrar *Ollas A. Ericsson, Antonsson, friherre Fleming, Vennersten, Neess, Broman och Westrup.*
